

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5

ČJL – VZOROVÝ TEST 2024/25

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Informace k zadání zkoušky

- Čas na vyřešení tohoto testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za nezodpovězené úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- Odpovědi zapisuj pouze do záznamového archu**, na jinde zapsané odpovědi nebude brán zřetel.
- Je možné psát si poznámky do testového sešitu se zadáním, nebudou ale hodnoceny.
- Odpovědi zapisuj **modrou nebo černou** propiskou, musíš psát čitelně, tedy dostatečně silně a nepřerušovaně.
- Nečitelný či nejasný zápis odpovědi bude brán jako chybný.**

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědí

- U všech úloh (a podúloh) je **jen jedna správná odpověď**.
- Odpovědi zapisuj čitelně **křížkem** do bílého pole záznamového archu, přesně z rohu do rohu:

2.

A	B	C	D
☐	☒	☐	☐

- V případě, že chceš zvolit jinou odpověď, zabarví pečlivě původní pole a vyznačí křížkem nové:

2.

A	B	C	D
☐	☒	☐	☐

- Odpovědi zaznamenané jiným způsobem budou automaticky hodnoceny jako chybné.

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědí

- Piš čitelně a jen do vyznačených polí:
- Je povoleno písmo psací i tiskací a číslice.
- U psaní odpovědí rozlišuj **velká a malá písmena**.
- Pokud se rozhodneš odpověď změnit, tak původní přeškrtni a novou zapiš do stejného pole.
- Je zakázáno psát mimo vyznačené pole, na takové odpovědi nebude brán zřetel.
- Chybou je i nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo neúplná odpověď. Maximální počet bodů za úlohu se sníží o počet chyb.

3.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJ, DOKUD NEBUDEŠ VYZVÁN/A!

© To dáš! Příjímačky nanečisto

Výchozí text k úlohám 1–3

(1) Pes nám líná, voní hlína,
jaro už je ve vzduchu...

Líbí se mi Karolína,
ale mám zlou **předtuchu**,

že si znova lásky slova
vyloží jak minule,

když jsem řekl: „Vomáčková,
ty jsi pěkná bledule!“

(2) Znam to z kina, žádná jiná,
když muž začne u kytek,

nejedná jak Karolína.
Nechápu ten její vztek...

Prásk ho! **Vztek** místo díky,
až jsem srazil nástěnku.

Zasmála se: „Zahradníku,
máš pod okem pomněnku!“

(M. Kratochvíl, Květomluva)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Ten, kdo v textu promlouvá, má psa, kterému vypadává srst.
- B) Ten, kdo v textu promlouvá, bude Karolíně vyznávat lásku poprvé.
- C) Karolína reaguje na květiny od hochů podobně jako jiné dívky.
- D) Ten, kdo v textu promlouvá, rozumí Karolíniným pocitům.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) Ve druhé sloce se třetí verš rýmuje se čtvrtým, totéž platí pro první sloku.
- B) Ve druhé sloce se třetí verš nerýmuje se čtvrtým, totéž platí pro první sloku.
- C) Ve druhé sloce se třetí verš rýmuje se čtvrtým, totéž ale neplatí pro první sloku.
- D) Ve druhé sloce se třetí verš nerýmuje se čtvrtým, totéž ale neplatí pro první sloku.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o dvou podstatných jménech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Pouze podstatné jméno *předtucha* je v textu citově zabarvené.
- B) Pouze podstatné jméno *vztek* je v textu citově zabarvené.
- C) Žádné z těchto podstatných jmen není v textu citově zabarvené.
- D) Každé z těchto podstatných jmen je v textu citově zabarvené.

max. 2 body

4 Vypište z každé z následujících vět (4.1 a 4.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 4.1 Během festivalu se návštěvníkům zdarma otevírají i běžně nepřístupné památky.
- 4.2 Čápi bílí a volavky popelavé lovili po ránu v rákosí na okraji rybníka žáby a drobné rybky.

max. 2 body

5 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je napsána pravopisně správně (A), či nikoli (N):

	A	N
5.1 Nejšťavnatější trsy trávy rostly na nesouvislých trávnicích mezi skalami.	☐	☐
5.2 Nadšení diváci odměnili francouzského vítěze bouřlivým potleskem.	☐	☐
5.3 Při vjezdu do areálu vysoké školy se pořádně rozhlédni na obě strany.	☐	☐
5.4 Navštívili jsme tamnější rozhlednu proslulou mimořádným výhledem.	☐	☐

max. 3 body

6 Přiřaďte k jednotlivým tvrzením (6.1–6.3) odpovídající větu (A–E).

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- 6.1 Tato věta neobsahuje žádné zájmeno. ....
- 6.2 Tato věta neobsahuje žádné příslovce. ....
- 6.3 Tato věta neobsahuje žádnou předložku. ....
- A) Vždycky jsem si přála být slavnou a úspěšnou primabalerínou.
B) Kolem Vánoc bývají zahraniční dovolené beznadějně vyprodané.
C) Zmíněné problémy nás nutí přemýšlet nad smyslem našeho počínání.
D) Většina sopek se hojně vyskytuje podél okrajů tektonických desek.
E) Uvnitř lanového centra jsme tentokrát nepotkali nikoho známého.

max. 2 body

7

- 7.1 V případě nedodržení podmínek hrozí firmě pokuta.

Podtržený úsek upravte tak, aby z věty jednoduché vzniklo spisovné a pravopisně i gramaticky správné souvětí obsahující celkem dvě věty. Význam původní věty jednoduché musí zůstat zachován.

- 7.2 Nechtěl vzbudit miminko, které spalo v kočárku.

Podtržený úsek upravte tak, aby ze souvětí vznikla spisovná a pravopisně i gramaticky správná věta jednoduchá. Význam původního souvětí musí zůstat zachován.

(Nově vzniklé větné celky musí obsahovat všechny původní informace a nesmí obsahovat žádné informace navíc, např. že jde o *smluvní* podmínky.)

Výchozí text k úlohám 8–12

První diamanty byly pravděpodobně nalezeny v Indii, a to zřejmě už ve 4. století př. n. l. Diamantů jako vzácných kamenů si již od starověku vážili vládcové mnoha zemí. Až do 15. století se diamanty dědily z generace na generaci, a to ve svém původním stavu jako hrubé, surové, neopracované drahokamy. Na způsob broušení diamantů pomocí diamantového prachu se přišlo až v 15. století. Od té doby získaly některé diamanty díky výbrusům vysokou cenu. Nejdražším diamantem na světě je v současné době růžový diamant Pink Star o váze 59,6 karátu, který se v roce 2017 vydražil za 1,8 miliardy korun.

V přírodě je možné nalézt diamanty všech barev, tedy např. i diamanty červené, zelené či černé. V případě, že diamant vznikl za dokonalých podmínek, je bezbarvý. Různě barevné diamanty byly postupem času objeveny ve všech světadílech. Jedním z nejstarších diamantových dolů je nejspíše bývalý diamantový důl v Kimberley v Jihoafrické republice. Zde, po objevu mimořádně velkého diamantu, odstartovala v roce 1871 tzv. diamantová horečka. V současnosti patří k největším diamantovým dolům na světě důl Udačnaja v Rusku.

K diamantům, z **nichž** převážná většina vzniká v hloubkách okolo 150 až 200 km, se dostáváme díky „sopečnému výtahu“. Sopečné horniny, **v nichž** se diamanty nacházejí, jsou sopečnou činností vytlačovány vzhůru, *****. Těmito horninách se říká kimberlity. Jejich výskyt kdekoli na světě slibuje zároveň i naleziště diamantů, ovšem ne vždy se v nich diamanty skutečně vyskytují. Na získání 0,2 g diamantů je pak údajně potřeba vytěžit přibližně 250 tun těchto hornin. Ve vesmíru prý diamanty vznikají ve vychladlých hvězdách. Na Zemi se pak tento nejtvrdší známý přírodní minerál tvoří ve žhavých hlubinách Země za působení obrovského tlaku a vysoké teploty.

(Junior 21. století 1/2024, upraveno)

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N):

	A	N
8.1 Hmotnost diamantů se uvádí v karátech.	☐	☐
8.2 Nikomu se dosud nepodařilo najít modrý diamant.	☐	☐
8.3 Všude, kde se vyskytnou kimberlity, je možné nalézt diamanty.	☐	☐
8.4 Žádný v současnosti známý přírodní minerál není tvrdší než diamant.	☐	☐

1 bod

9 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

(Po doplnění možnosti musí být výchozí text smysluplný.)

- A) a diamanty jsou tak vynášeny k zemskému povrchu
- B) a diamanty jsou tak snášeny k zemskému jádru
- C) ale diamanty jsou přece vynášeny k zemskému jádru
- D) ale diamanty jsou přece snášeny k zemskému povrchu

1 bod

10 Které z následujících tvrzení o dvou výrazech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Jak výrazem z *nichž*, tak výrazem v *nichž* je v textu zastupováno podstatné jméno *diamanty*.
- B) Ani výrazem z *nichž*, ani výrazem v *nichž* není v textu zastupováno podstatné jméno *diamanty*.
- C) Pouze výrazem z *nichž* je v textu zastupováno podstatné jméno *diamanty*.
- D) Pouze výrazem v *nichž* je v textu zastupováno podstatné jméno *diamanty*.

1 bod

11 Informace č. 1: Na získání 0,2 g diamantů je nutné vytěžit 250 tun kimberlitů.

Informace č. 2: Diamanty ve vesmíru vznikají ve vychladlých hvězdách.

Které z následujících tvrzení o výše uvedených informacích je pravdivé?

- A) Jako nesporný fakt je ve výchozím textu předkládána pouze informace č. 1.
- B) Jako nesporný fakt je ve výchozím textu předkládána pouze informace č. 2.
- C) Každá z těchto informací je ve výchozím textu předkládána jako nesporný fakt.
- D) Žádná z těchto informací není ve výchozím textu předkládána jako nesporný fakt.

max. 2 body

12 Rozhodněte o každé z následujících podúloh (12.1–12.4), zda danou dvojici slov lze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma (A), či nikoli (N).

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

Příklady:

- *Obchod byl otevřený.* → Slova *otevřený* a *zavřený* lze v tomto kontextu považovat za antonyma, tzn. slovo *zavřený* by v této větě mělo opačný význam, než v ní má slovo *otevřený*.
- *Kniha má otevřený konec.* → Slova *otevřený* a *zavřený* nelze v tomto kontextu považovat za antonyma.

	A	N
12.1 hrubé – zdvořilé	☐	☐
12.2 surové – citlivé	☐	☐
12.3 vysokou – nízkou	☐	☐
12.4 bývalý – stávající	☐	☐

1 bod

13 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Chaos nastal kvůli zámnně hlavních postav v novém filmu.
- B) Chaos nastal kvůli záměně hlavních postav v novém filmu.
- C) Chaos nastal kvůli záměně hlavních postav v novém filmu.
- D) Chaos nastal kvůli zámnně hlavních postav v novém filmu.

1 bod

14 Sdělení č. 1: „Patriku, měli bychom Sandře zavolat sanitku, to zranění vypadá opravdu vážně.“

Sdělení č. 2: „Patriku, musíme Sandře zavolat sanitku, to zranění vypadá opravdu vážně.“

Která z následujících možností nejlépe vystihuje výše uvedená sdělení?

- A) V obou případech jde o sdělení adresované Patrikovi, sdělení č. 1 je ale vyjádřeno naléhavěji než sdělení č. 2.
- B) V obou případech jde o sdělení adresované Patrikovi, sdělení č. 2 je ale vyjádřeno naléhavěji než sdělení č. 1.
- C) V obou případech jde o sdělení adresované Sandře, sdělení č. 1 je ale vyjádřeno naléhavěji než sdělení č. 2.
- D) V obou případech jde o sdělení adresované Sandře, sdělení č. 2 je ale vyjádřeno naléhavěji než sdělení č. 1.

---

3 body

15 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

- A) Jeden z bohů vyrazil na cestu. Během chůze byl natolik zabraný do svých myšlenek, že hlavou narazil do skály. Z rány vytryskla krev a bůh dlouhou dobu naříkal bolestí.
- B) Pak se na průzkum vydala jiná bohyně. Chtěla najít barvu naděje. Po dlouhé cestě byla unavená, a tak ulehla na louku. Najednou si uvědomila, že kolem sebe vidí barvu, jakou nikdy předtím nespatriila. A všichni bohové se shodli na tom, že čtvrtou barvu budou nazývat „zelená“.
- C) Kdysi dávno byl svět černobílý, nanejvýš s odstíny šedé. Nikdo neobjevil žádnou jinou barvu, a tak byli všichni velmi smutní. Bohové, lidé, zvířata i rostliny se nudili, protože všude, kam se podívali, viděli pouze černou a bílou.
- D) Další bohyně vykopala hlubokou díru, protože chtěla vědět, jak barvu má země. Nakonec ji uviděla a všichni bohové souhlasili, že pátou barvu nazvou „hnědá“.
- E) Jednoho dne se bohové sešli k poradě a rozhodli se, že se vydají hledat další barvy. Každý vyrazil jiným směrem. Domluvili se, že se vždy, když najdou novou barvu, vrátí na smlouvané místo.
- F) Avšak když tekutinu spatřil, všiml si, že má jinou barvu. Okamžitě se vrátil, aby to ohlásil ostatním. Všichni bohové se shodli, že novou barvu nazvou „červená“.

(A. Láng, Pohádky na dobrou noc z celého světa: pohádky a jiné příběhy před spaním)

První část: .....

Druhá část: .....

Třetí část: .....

Čtvrtá část: .....

Pátá část: .....

Šestá část: .....

Výchozí texty k úloze 16

TEXT 1

1. Rodiče rádi navštěvují parní saunu.
2. Jeho reakce mě velmi překvapila.
3. Dostala krásné stříbrné náušnice.
4. Měl problém s koordinací pohybů.
5. V kufru máme náhradní pneumatiku.
6. Smrk ztepilý se řadí mezi jehličnany.
7. Robert neuspěl u přijímacího pohovoru.
8. Narýsoval jsem pravouhlý trojúhelník.
9. Leonardo da Vinci byl géniem své doby.
10. Pořídila jsem si dvojjazyčný slovník.
11. Každý večer usínám za zvuku mořských vln.
12. Hlásky se dělí na souhlásky a samohlásky.

TEXT 2

Dvojhlásky vzniká spojením dvou samohlásek v jedné slabice, např. *mouka, euro, klaun*.

max. 3 body

16 Vypište z TEXTU 1 tři slova obsahující dvojhlásku.

(Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, budou považovány za chybu.)

Výchozí text k úloze 17

Roman byl bystrý kluk, který si rád hrál s dinosaury. Jeho pokoj byl plný dinosaurích plyšáků a plastových figurek těchto prehistorických tvorů. Každý den po škole se ponořil do svých her, kde jeho fantazie oživala a on se stal odvážným archeologem, objevujícím zapomenuté světy. Jednoho dne ztratil svého oblíbeného plyšáka, což ho velmi rozlobilo. Byl to měkký, ale přitom detailně propracovaný dinosaur, kterého dostal od svého dědečka. Roman věděl, že má povinnost si své hračky dobře hlídat, ale někdy jeho vášeň pro objevování přemohla jeho smysl pro zodpovědnost.

I přes tuto citelnou strátu se nevzdal svého cíle. Stále se toužil stát skutečným archeologem, který by jednou našel opravdové dinosaury a prozkoumal jejich tajemství. Když se někdy cítil sklíčený, vzpoměl si na všechny dobrodružné knihy a filmy o archeolozích, které ho přiměly uvažovat o profesní dráze archeologa. Věděl, že jednoho dne se jeho sny mohou stát skutečností, pokud bude tvrdě pracovat a nikdy se nevzdá.

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ.

(Podtržené výrazy jsou zapsány správně. Slova zapište bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis slova, které nevyhovuje zadání úlohy, budou považovány za chybu.)

Výchozí texty k úlohám 18–22

TEXT 1

- (1) Být po škole bylo hrozný. Mě, Fialu, Leontýnu, Hermínu, Dvořáka a Klobásu poslala Janáčková za trest do kabinetu přírodopisu utírat prach, rolovat mapy a popisovat učební pomůcky. „Ty jo,“ řekl Dvořák, když nás tam úča zavřela a šla s další skupinou jinam. „Já se picnu! Nedávno jsem čet nějakou strašidelnou knížku vo kabinetu, kde kostra honila děti!“ Pak se vytratil, že prý pro něco musí. Já nadepisoval malinký jmenovky, když mi něco položilo hnátu na rameno. Začal jsem řvát tak hrozně, že to musela slyšet celá škola. Přiletěla Janáčková a vynadala Dvořákovi, kterej mi dal pařátu z kostry, co byla v kabinetu, na rameno. Potom ho odvedla do jiný skupiny do dílen.
- (2) Když odešla, všichni se mi pořád ještě chechtali, i Hermína, moje tajně nejlepší kámoška! Prej: Promiň, Kájo, ale vypadalo to, že ses fakt leknul. Byl jsem trochu **uraženej**, ale ne dlouho, protože Fiala našel prima věc! Pod jedním regálem vobjevil krabici s nápisem SAVCI, ve který nebyl ani jeden savec, zato byla plná angličáků, indiánů, panenek, kuliček a takových věcí, co děti **nosí** do školy a učí jim to pak **zabaví** s tím, že jim to vrátí na konci školního roku, jenže pak na to zapomenou. Holky se v tý bedně začaly přehrabovat. „Jú!“ řekla Leontýna, vytáhla rtěnku a začala se malovat. Hermína řekla taky: „Jú!“, protože našla nějaký barvičky na voči. Klobása neřekla nic, protože se ládovala bonbonem z krabice.
- (3) Já a Fiala jsme začali rozestavovat indiány a drandit s angličákama. Když jsme byli v nejlepším, vodevřely se zase dveře a **stála** tam Janáčková, že prej končíme, jenže pak si všimla, že my skončili už dávno, a hrozně semkla rty a prej že se z nás zblázní, že vona se tady snaží a my pořád jenom zlobíme. Tak nám pěti do žákajdy napsala: OPAKOVANĚ NEPLNÍ POVINNOSTI A ZADANÉ ÚKOLY, PROSÍM O ŘÁDNÉ POTRESTÁNÍ. A pak nás poslala domů – se dvěma poznámkama za jeden den!

(J. Holub, *Kolik váží Matylda*, upraveno)

TEXT 2

U slovního spojení typu A je název celku použit pro označení části celku (např. *Sál ztichl* místo *Lidé v sále ztichli*).

U slovního spojení typu B je naopak název části celku použit pro označení celku (např. *Živil čtyři hladové krky* místo *Živil čtyři hladové lidi*).

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), či nikoli (N):

- 18.1 Žáci vyjmenovaní na začátku ukázky nebyli ten den po škole jediní.
- 18.2 Všichni věděli, kdo je vypravěčův nejlepší přítel.
- 18.3 Obsah nalezené krabice neodpovídal nápisu na krabici.
- 18.4 Druhou poznámku získali všichni žáci, kteří byli na začátku ukázky posláni do kabinetu přírodopisu.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 3 body

19 Vypište z první části TEXTU 1 tři dvouslabičná neohebná slova.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

20 Která z následujících možností odpovídá TEXTU 1?

- A) V jednu chvíli se v kabinetu přírodopisu nacházelo celkem sedm osob: vypravěč Kája, Fiala, Leontýna, Hermína, Dvořák, dívka Klobása a paní učitelka Janáčková.
- B) V jednu chvíli se v kabinetu přírodopisu nacházelo celkem sedm osob: vypravěč Kája, Fiala, Leontýna, Hermína, Dvořák, chlapec Klobása a paní učitelka Janáčková.
- C) V jednu chvíli se v kabinetu přírodopisu nacházelo celkem devět osob: vypravěč, Fiala, Leontýna, Hermína, Dvořák, dívky Klobása a Kája, Janáčková a paní učitelka.
- D) V jednu chvíli se v kabinetu přírodopisu nacházelo celkem devět osob: vypravěč, Fiala, Leontýna, Hermína, Dvořák, chlapci Klobása a Kája, Janáčková a paní učitelka.

1 bod

21 Které z následujících tvrzení o dvou slovních spojeních podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.)

- A) Obě tato slovní spojení jsou slovní spojení typu A.
- B) Obě tato slovní spojení jsou slovní spojení typu B.
- C) Pouze slovní spojení *položilo hnátu na rameno* je slovní spojení typu B.
- D) Pouze slovní spojení *musela to slyšet celá škola* je slovní spojení typu A.

1 bod

22 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených v TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Slovo *uražený* je v textu užito ve významu *uštípnutý*.
- B) Slovo *nosit* je v textu užito ve významu *mít na sobě*.
- C) Slovo *zabavit* je v textu užito ve významu *něco odebrat*.
- D) Slovo *stát* je v textu užito ve významu *mít cenu*.

1 bod

23 Která z následujících vět není zapsána pravopisně správně?

- A) V hodině přírodopisu jsme si osahali ostré mývalí drápky.
- B) Šakalý vytí se po půlnoci neslo celou vesnicí.
- C) Přes mříže návštěvníci zaujatě pozorovali lví zívnutí.
- D) V noci se ozývalo hlasité soví houkání.

Výchozí text k úloze 24

Mezi písemné historické prameny řadíme také účetní knihy.

max. 2 body

24 Napište smysluplnou spisovnou větu o čtyřech slovech, v níž výraz ÚČETNÍ bude jednoznačně jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

(Vzniklá věta musí obsahovat tvar *účetní*, musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek. Výraz *účetní* nesmí být použit jako vlastní jméno.)

Výchozí text k úlohám 25–27

Hvězdáři napříč severní polokoulí v následujících dnech upřou svůj zrak na oblohu ještě důkladněji než obvykle. Kolem Země totiž v této době proletí zeleně zářící kometa Nišimura, kterou objevil teprve v polovině **srpna** letošního roku japonský amatérský astronom Hideo Nišimura. Šlo již o jeho v pořadí třetí astronomický objev. Kometa o průměru zhruba jednoho kilometru proletěla kolem Země naposledy před 489 lety, tedy ještě předtím, než „otec astronomie“ Galileo Galilei vynalezl dalekohled. K naší planetě by se kometa měla nejbliž dostat 12. září, zhruba do vzdálenosti 125 milionů kilometrů. To bude také nejlepší chvíle pro její pozorování. Na obloze ji bude možné spatřit poblíž **souhvězdí** Lva a Panny, tedy nízko nad západním obzorem. Ačkoliv by měla být viditelná pouhým **okem**, vyzařuje jen slabé světlo, a tak je lepší pro pozorování použít kvalitní dalekohled. Nejbliže ke Slunci se kometa dostane 17. září; tehdy bude **Slunce** dokonce blíže než nejmenší planeta Sluneční soustavy Merkur. Podle odborníků by kometa měla cestu kolem Slunce přežít. ***** se to potvrdí, bude možné ji v listopadu spatřit i z jižní polokoule. Další šance k pozorování této komety se naskytne přibližně za pět set let, ***** právě tak dlouho totiž trvá jeden oběh komety kolem Slunce.

(www.denik.cz, upraveno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N):

	A	N
25.1 V září bude možné kometu Nišimura pozorovat z obou polokoulí.	☐	☐
25.2 Kometa Nišimura nebyla prvním astronomickým objevem profesionálního astronoma Hidea Nišimury.	☐	☐
25.3 Souhvězdí Lva a Panny se nacházejí nízko nad západním obzorem.	☐	☐
25.4 Lidé mohou spatřit kometu Nišimura nanejvýš jednou za život.	☐	☐

1 bod

26 Na každé ze dvou vynechaných míst (*****) ve výchozím textu patří jedno slovo. Která dvě slova je nevhodnější doplnit na tato místa?

(Po doplnění slov musí být výchozí text smysluplný a gramaticky správný.)

- A) jakmile – přestože
- B) jakmile – protože
- C) pokud – přestože
- D) pokud – protože

1 bod

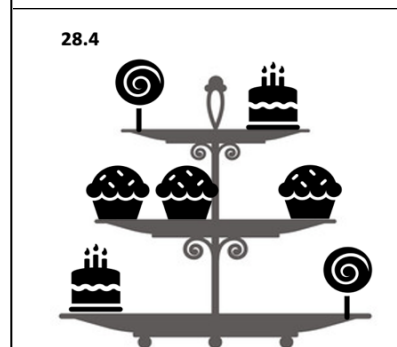
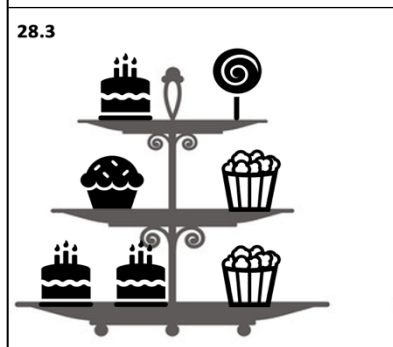
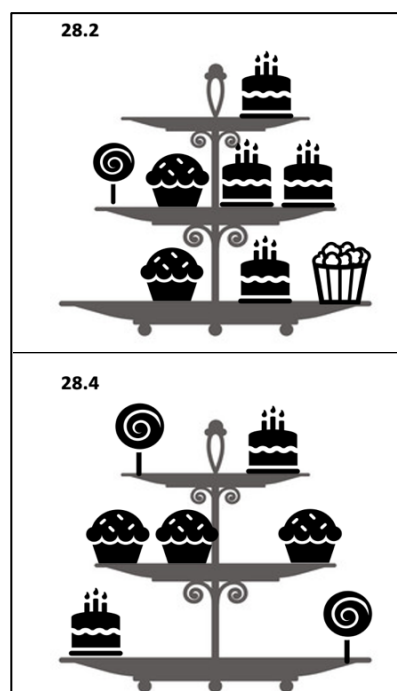
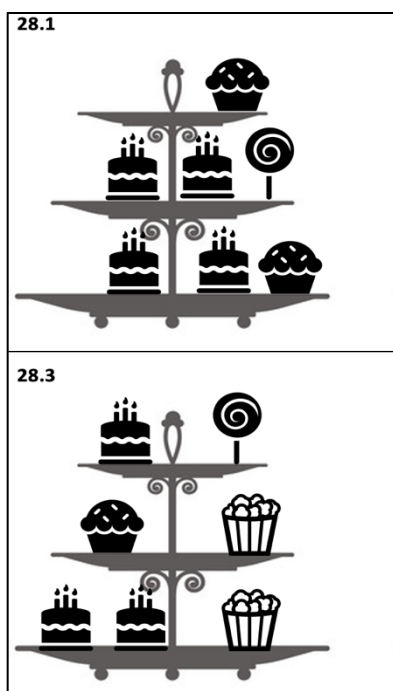
27 Které z následujících slov se ve výchozím textu vyskytuje v chybně užitém tvaru?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně. Příklad: Podtržené slovo ve větě *Vesele zatleskal rukami* je v chybně užitém tvaru.)

- A) srpna
- B) souhvězdí
- C) okem
- D) Slunce

28 Přiřaďte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- A) Na podnosu jsou všechny druhy dobrot. Počet dortů je stejný jako součet všech ostatních dobrot dohromady. Právě na jednom patře je dvakrát více dortů než lízátek. Kyblíků s popcornem je stejně jako lízátek.
- B) Na podnosu je lichý počet dobrot. Počet dortů je větší než součet muffinů a lízátek. Lízátek je o jedno méně než kyblíků s popcornem. Muffin a kyblík s popcornem nejsou na stejném patře.
- C) Na podnosu je lichý počet dobrot. Žádný muffin není na stejném patře jako lízátko, dortů je dvakrát více než muffinů. Dorty jsou pouze na spodním a prostředním patře.
- D) Na podnosu je lichý počet dobrot. Všechny muffiny jsou na stejném patře, dort je vždy na stejném patře jako lízátko. Muffinů je méně než lízátek a dortů dohromady.
- E) Na vrchním patře je pouze jedna dobrota. Počet dortů je stejný jako součet všech ostatních dobrot na podnosu. Kyblíků s popcornem je více než lízátek.
- F) Počet lízátek je poloviční oproti počtu kyblíků s popcornem. Muffinů je méně než dortů, ale stejně jako lízátek. Kyblíků s popcornem je dvakrát více než muffinů.

Vysvětlivky:

Na podnosu jsou celkem čtyři dobroty – jeden kyblík s popcornem na vrchním patře, jeden dort na prostředním patře a jeden muffin a jedno lízátko na spodním patře.

ZKONTROLUJ PROSÍM, ZDA JSI DO SVÉHO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.